

Algforskarssommar 2025. Rapport 4, vecka 27.

En fin tångplanta som satt på en liten sten. Enkel att lyfta upp och skaka ur i baljan.

I väntan på de första rapporterna om vad som gömmer sig i blåstången kommer här några bilder från min brygga i Räfsnäs, på Rådmansö i norra Stockholms skärgård. Det är alltid lika spännande att se vad som ramlar ur en tångruska och hur sammansättningen av olika arter ser ut i år jämfört med tidigare somrar. Nu fanns det bara några få stora tånggråsuggor (*Idotea*) och ännu färre tångmärlor (*Gammarus*) i ruskan. Det kan bero på att de små nyfödda tånggråsuggorna och tångmärlorna under den första perioden lever i det grunda, gröna bältet av grönslick (*Cladophora glomerata*) där det är varmare och finns gott om mat. Först om några veckor är de stora nog för att vandra in i tångbältet.

Snyggt mönstrade tånggråsuggor i olika färger och en massa snäckor.

Artsammansättningen dominerades istället helt av två snäckarter; båtsnäcka (*Theodoxus fluviatilis*) och oval dammsnäcka, som nu skall heta *Ampullaceana balthica* (Linnaeus, 1758) enligt ArtDatabankens Artfakta. Under mina år som jag studerat marina arter hette den länge *Lymnea balthica* och sen bytte den till *Radix balthica*. Lagom till att jag lärt mig det nya namnet har den alltså bytt igen. Håhå, jaja!

Båtsnäckan (*Theodoxus fluviatilis*) kan ha olika färg och varierande mönster, som dessa två individer visar. En liten mode-show i havet.

Båtsnäckan har också kallats för schackmönstrad snäcka just för att mönstret på skalet liknar ett schackbräde. Båda snäckarter är sötvattensarter som ändå klarar av att leva och föröka sig i brackvatten. Den stora mängden snäckor tyder på att de haft en lyckad förökning förra året och nu hunnit växa till. Vi hoppas få in fler rapporter för att kunna se om det är ett lyckat år för snäckor i Östersjöns blåstångsskogar generellt. Det är också dags att leta efter snäckornas äggsamlingar som de lägger på blåstångens grenar. Blir det många nya små snäckor som överlever kan 2025 verkligen bli ett snäckornas år!

Om Du hittar olika färgvarianter av båtsnäcka i blåstången, ta gärna ett fotografi och bifoga till rapporten om allt annat som du har hittat i din tångplanta!

Befinner Du dig på västkusten i sommar finns också möjligheten att delta i "WinkleWatch" som är ett internationellt medborgarforskningsprojekt som undersöker varför skalen till vivipar strandsnäcka, *Littorina saxatilis* varierar så mycket i färg. Du kan bidra till projektet "WinkleWatch" genom att fotografera snäckor Du hittar och ladda upp bilderna via appen iNaturalist. Detta är länken till projektet: www.gu.se/forskning/winklewatch

Tre färgmorfer, gulbruna, ljusbruna och nästan svarta av *Littorina saxatilis*, plockade från stenar på en skyddad strand på Tjärnö i juli 2025. Foto: Lena Kautsky.

P.S. En liten utläggning om nya och gamla svenska namn, som Du lätt bara kan hoppa över.

Då och då händer det att latinska namn förändras, ofta till följd av genetiska studier. Under arbetet med den nya Rödlistan, där jag sitter med i Svenska Algkommittén, upptäckte jag att en del svenska namn på just snäckor har ändrats. Nu anges vad som är det officiella, rekommenderade svenska namnet tillsammans med äldre namn som synonymer. Så här kommer nu några exempel när det gäller marina snäckor som hör till släktet *Littorina*. Enligt Artdatabanken är det officiella svenska namnet på (*Littorina saxatilis*) är inte längre vivipar strandsnäcka utan ruvstrandsnäcka. De andra arterna inom släktet har också bytt namn; de två arterna som tidigare klumpades ihop under namnet trubbig strandsnäcka ska kallas för trubbbstrandsnäcka (*Littorina obtusata*) och stubbstrandsnäcka, (*Littorina fabalis*). Känns som att det går lätt att snubbla på namnet och fortsätta att förväxla de två arterna. Och sist men inte minst, utan den största av arterna *Littorina littorea*, vanlig strandsnäcka, som fått ge namn till ett av Östersjöns stadier, Littorina-havet. Den rekommenderas nu att kallas vid sitt lokala namn "kubbung". För min del är det tur att det bara är rekommenderade namn och att de andra svenska namnen blir kvar som synonymer. Det är tillräckligt jobbigt att lära sig de nya latinska namnen. Och allra bäst är att man inte behöver veta vad de heter för att njuta av hur fina de är.

En fortsatt härlig Algsforsarsommar önskar Lena och Ellen.